

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

Општи циљеви прве тријаде за наставни предмет Српски језик

- Усвајање основних законитости српског књижевног језика којим ће се ученици правилно усмено и писмено изражавати;
- оспособљавање ученика за доживљавање, разумијевање и тумачење народних и ауторских књижевних дјела из српске и свјетске баштине;
- оспособљавање ученика за језичку комуникацију која им омогућава да овладају садржајима свих наставних предмета и укључивање у цјеложивотно учење;
- развијање елементарних менталних и социјално-емоционалних способности коришћења језика и говора као начина изражавања мисли и осјећања, естетских и етичких осјећања и љубави према српском језику;
- развијање интересовања за књигу и довољна оспособљеност ученика да се самостално њоме служи.

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 5

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 180

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

- навикавање на правилно, течно и увјерљиво усмено и писмено изражавање (причање, препричавање и описивање);
- стицање самопоуздања у говорништву, јавним наступима;
- развијање културе слушања;
- примјењивање основних норми из културе говорне комуникације и правилно изговарање реченица по значењу, облику, те говорних цјелина у текстовима;
- познавање и примјењивање основних граматичких норми;
- његовање књижевног језика у говору и писању и богаћење рјечника;
- проширивање знања и примјењивање правописних норми које се односе на реченицу, употребу великог слова, знакова интерпункције и ријечце „ли“, „не“ и преношење дијела ријечи у нови ред;
- развијање вјештине писања и навике лијепог писања уз примјену правописних норми;
- оспособљавање да доживљава и интерпретира књижевно дјело, разумије основне појмове о књижевности, разликује обрађене књижевне врсте;
- развијање читалачких навика, његовање књижевног језика у говору и писању и богаћење рјечника;
- оспособљавање за истраживачки рад на књижевном тексту.
- навикавање на правилно читање и писање оба писма и развијање читања са разумијевањем;
- оспособљавање да доживљава, разговара и вреднује сценско дјело и примјењује основне норме понашања које се односе на мјесто извођења драмског дјела.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Редни број	Наставна тема	Оквирни број часова
1.	Култура изражавања	24
2.	Ортоепија	5
3.	Граматика	24
4.	Правопис	23
5.	Књижевност	60
6.	Читање и писање	40
7.	Позориште и филм	4
УКУПНО		180

Наставна тема - КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА (24 часа)

Посебни циљеви:

- навикавање на правилно, течно и увјерљиво усмено и писмено изражавање (причање, препричавање и описивање);
- стицање самопоуздања у говорништву, јавним наступима;
- развијање културе слушања.

Исходи

Ученик може да:

- разговара о датој теми и активно слуша саговорника;
- обраћа се саговорнику пријатељски, толерантно са поштовањем;
- усмено и писмено препричава на основу општег и детаљног плана приче и постављених питања;
- прича на основу датог низа слика;
- прича на основу слике са цјеловитим садржајем;
- осмисли и исприча причу на основу датог почетка;
- у писменом изражавању примјењује адекватну композицију и научена граматичка и правописна правила;
- усмено и писмено описује бића или предмете;
- усмено се изражава користећи облике дијалога и монолога;
- разликује садржај и изглед честитке, позивнице и разгледнице.

Садржаји

- Препричавање на основу детаљног плана приче
- Препричавање на основу детаљних питања
- Препричавање на основу општег плана приче
- Причање на основу низа слика
- Причање на основу слике са цјеловитим садржајем
- Причање на основу датог почетка
- Описивање бића или предмета
- Основни облици изражавања: дијалог и монолог
- Писање честитке, позивнице и разгледнице
- 4 писмене вјежбе - *са по три часа*

Наставна тема - ОРТОЕПИЈА (5 часова)	
Посебни циљ: <ul style="list-style-type: none"> - примјењивање основних норми из културе говорне комуникације и правилно изговарање реченица по значењу, облику, те говорних цјелина у текстовима. 	
Исходи	Садржаји
Ученик може да: <ul style="list-style-type: none"> - правилно изговара реченице по значењу и облику; - правилно истиче одређене ријечи у реченици; - правилно изговара проклитике и енклитике; - правилно изговара дијалошке и монолошке цјелине. 	Изговор реченица по значењу и облику Истицање ријечи у реченици Вјежбе на текстовима са правилно обиљеженим цјелинама за изговарање Изговор дијалошких и монолошких цјелина
Наставна тема - ГРАМАТИКА (24 часа)	
Посебни циљеви: <ul style="list-style-type: none"> - познавање и примјењивање основних граматичких норми; - његовање књижевног језика у говору и писању и богаћење рјечника. 	
Исходи	Садржаји
Ученик може да: <ul style="list-style-type: none"> - разликује самогласнике и сугласнике; - препознаје и правилно користи реченице по значењу; - разликује и користи реченице по облику; - уочава и издваја субјекат и предикат; - допуњава реченице субјектом и предикатом; - препознаје, разликује и објашњава именице, глаголе, придјеве; - разликује и разврстава именице које означавају бића, предмете и појаве; - именује глаголе радње, стања и збивања; - разликује и користи описне придјеве; - примјени стечено знање и стиче искуства. 	Самогласници и сугласници Реченице по значењу (изјавне/обавјештајне, упитне, узвичне, заповједне) Реченице по облику (потврдне и одричне) Субјекат и предикат Именице Глаголи Придјеви Једна граматичка вјежба по полугодишту (<i>припрема, израда и исправак</i>)

Наставна тема - ПРАВОПИС (23 часа)

Посебни циљеви:

- проширивање знања и примјењивање правописних норми које се односе на реченицу, употребу великог слова, знакова интерпункције и ријечце „ли“, „не“ и преношење дијела ријечи у нови ред;
- развијање вјештине писања и навике лијепог писања уз примјену правописних норми.

Исходи	Садржаји
Ученик може да: <ul style="list-style-type: none"> - правилно пише имена људи и животиња; - правилно употребљава велико слово у писању једночланих и вишечланих назива географских појмова и празника; - правилно употребљава велико слово у писању једносложних и вишесложних назива празника; - правилно употребљава знакове интерпункције (. ! ? : ,) ; - исправно пише ријечцу ”НЕ” уз глаголе у реченицама; - правилно пише ријечцу ”ЛИ”; - правилно преноси дио ријечи у нови ред; - уочава и исправља грешке у тексту у оквиру правописних правила утврђених програмом; - примјени стечено знање и стиче искуства. 	Писање великог слова: имена људи, животиња, градова, села, ријека, језера, потока, планина, брда и празника Знакови интерпункције Писање ријечце ”НЕ” уз глаголе Писање ријечце ”ЛИ” у упитним реченицама Преношење дијела ријечи у нови ред Једна правописна вјежба по полугодишту (<i>припрема, изrada и исправка</i>)

Наставна тема - КЊИЖЕВНОСТ (60 часова)

Посебни циљеви:

- оспособљавање да доживљава и интерпретира књижевно дјело, разумије основне појмове о књижевности, разликује обрађене књижевне врсте;
- развијање читалачких навика, његовање књижевног језика у говору и писању и богаћење рјечника;
- оспособљавање за истраживачки рад на књижевном тексту.

Исходи	Садржаји
Ученик може да: <ul style="list-style-type: none"> - исказује лични доживљај након прочитаног текста; - уочава и наводи главне и споредне догађаје, тему, мјесто, вријеме и ток радње; 	Григор Витез: „Антунтун“ Мира Алечковић: „Ветар Сејач“ „Три ловца“, народна приповијетка Насиха Капицић Хаџић: „Сјенице“ Десанка Максимовић: „Час земљописа“

<ul style="list-style-type: none"> - идентификује поруке, поуке и идеје и примјењује их у свакодневним ситуацијама; - препознаје и упоређује особине и поступке главних и споредних књижевних ликова који су носиоци радње у књижевном дјелу; - уочава позитивне и негативне особине књижевних ликова и гради личне морално-етичке ставове; - уочава и издваја уже логичке цјелине и даје им наслове; - разликује и објашњава појмове: поезија, проза, бајка, басна, приповијетка, тема, мотив, строфа, стих, идеја; - уочава и издваја пјесничке слике, риму и ритам, осјећања и основне мотиве у лирској пјесми; - именује најпознатије писце из Републике Српске (нпр. Бранко Ћопић, Станко Ракита). <p><i>Исходи дефинисани за књижевност апликативни су на лектуру.</i></p>	<p>Мирослав Антић: „Кад сам био велики“ Алекса Микић: „Храбар дјечак“, Стеван Раичковић: „Кад почне киша да пада“ Љубивоје Ршумовић: „Ау што је школа згодна“ Душан Радовић: „Прича о незахвалном мишу“ Драган Кулићан: „Априлове шале“ Мира Алечковић: „Песма за мамине очи“ Станко Ракита: „Лептир и косац“ Драган Лукић: „Шта је отац“ Брана Црнчевић: „Кад би мени дали“ Исмет Бекрић: „Како се мјери љубав“ Владимир Назор: „Ђаче“ Воја Царић: „Бака“ Ахмет Хромаџић: „Ледена гора“ „Три лептира“, њемачка народна бајка „Лисица и гавран“, басна „Старо лијино лукавство“, српска народна приповијетка</p> <p>ЛЕКТИРА Езопове или Доситејеве басне (избор) Андерсенове бајке (три по избору) Душан Радовић: „Разбојник Кађа и принцеза Нађа“ Насиха Капиџић Хацић: „Маскенбал у шуми“</p> <p><i>НАПОМЕНА: Наставници могу да одаберу и друга сродна дјела која су им доступна (три часа по лектури)</i></p>
Наставна тема - ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ (40 часова)	
Посебни циљеви: <ul style="list-style-type: none"> - навикавање на правилно читање и писање оба писма и развијање читања са разумијевањем; - развијање читалачких навика, његовање књижевног језика у говору и писању и богаћење рјечника. 	
Исходи	Садржаји
Ученик може да: <ul style="list-style-type: none"> - записује ријечи и реченице штампаним словима латинице; 	Упознавање штампаних слова латиничног писма

<ul style="list-style-type: none"> - чита наглас и у себи ријечи, реченице и краће текстове; - познаје писана слова латинице; - чита писана латинична слова; - правилно пише сва писана слова латинице појединачно и у реченицама; - чита природним гласом и нормалним темпом (оба писма); - изражајно чита текстове (оба писма); - чита по улогама (оба писма); - користи интонацију при читању дијалога; - усмјерено чита са истраживачким задацима (оба писма). 	<p>Упознавање писаних слова латиничног писма</p> <p>Читање штампаних и писаних слова латинице</p> <p>Правилно писање и повезивање писаних латиничних слова</p> <p>Читање наглас и у себи</p> <p>Изражајно читање</p> <p>Правилно читање проклитика и енклитика у говорним цјелинама</p> <p>Обиљежавање и читање говорних цјелина</p> <p>Читање дијалога и читање по улогама</p> <p>Интонација реченице у дијалогу</p> <p>Читање са задацима</p>
---	---

Наставна тема - ПОЗОРИШТЕ И ФИЛМ (4 часа)

Посебни циљ:

- оспособљавање да доживљава, разговара и вреднује сценско дјело и примјењује основне норме понашања које се односе на мјесто извођења драмског дјела.

Исходи

Ученик може да:

- доживљава, препричава, разговара и вреднује садржаје сценских и филмских дјела;
- културно се понаша у позоришту, биоскопу, на школским свечаностима и сличним пригодама;
- разликује анимирани од играног филма;
- разликује сценско од филмског дјела,
- активно учествују у припремању и реализацији одабране представе.

Садржаји

- Гледање анимираних, цртаних филмова и краћих играних филмова за дјецу
- Гледање позоришне представе
- Одјељењске и школске свечаности
- Особине и врсте филма